

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΕΤΑΡΤΗ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ**

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΘΕΜΑ Α

A1.α.

Χαρακτηριστικό	Ομάδα ανθρώπων
α	1. οί ἀπαίδευτοι
β	2. οἱ ἐν παιδείᾳ ἑώμενοι
γ	1. οἱ ἀπαίδευτοι

A1.β.

μάθημα, μέγιστον, ἰδεῖν, ἀνάβασιν.

EST.1993

ΘΕΜΑ Β

B1.

Σκοπός του νόμου είναι να εξασφαλίσει την ευδαιμονία ολόκληρης της πόλης και όχι την ιδιαίτερη ευημερία μιας μόνο κοινωνικής ομάδας. Για να επιτύχει αυτόν τον σκοπό, ο νόμος επιτελεί τρεις βασικές λειτουργίες:

- **Κοινωνική λειτουργία:** «συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ». Εναρμονίζει τους πολίτες, χρησιμοποιώντας αφενός την πειθώ, δηλαδή τη συνειδητή και εκούσια συμμόρφωση, και αφετέρου την ανάγκη, δηλαδή τον νόμιμο εξαναγκασμό και τις κυρώσεις, όταν η πειθώ δεν επαρκεί.
- **Οικονομική λειτουργία:** «ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας». Με τον καταμερισμό της εργασίας και την αλληλοπροσφορά, ο κάθε πολίτης διαθέτει στο κοινό την ωφέλεια που μπορεί να προσφέρει με τις ικανότητές του, ώστε να υπηρετείται το συλλογικό συμφέρον.
- **Παιδαγωγική και πολιτική λειτουργία:** «ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ... ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως». Ο νόμος διαμορφώνει πολίτες ικανούς να συμβάλλουν στη συνοχή της πολιτείας και δεν τους αφήνει να κατευθύνονται αποκλειστικά προς ό,τι επιθυμεί ο καθένας ιδιωτικά.

Έτσι, το ατομικό συμφέρον υποτάσσεται, όταν χρειάζεται, στο κοινό καλό και η πόλη λειτουργεί ως ενιαίο και αρμονικό σύνολο.

B2.

Στο παράλληλο κείμενο ο Μάριος Πλωρίτης αποδίδει στους πνευματικούς ανθρώπους ιδιαίτερα αυξημένη κοινωνική ευθύνη. Επειδή διαθέτουν ως βασικό τους όπλο τη γνώση, οφείλουν να προσφέρουν στην κοινωνία όχι μόνο οργάνωση και μέθοδο, αλλά και έρεισμα, νόημα και σκοπό. Χρέος τους είναι να θέσουν τη γνώση τους στην υπηρεσία και τη διαφώτιση του κοινωνικού συνόλου· διαφορετικά, η αποχή τους από αυτή την αποστολή ισοδυναμεί, κατά τον συγγραφέα, με βαριά προδοσία.

Ανάλογη είναι η αντίληψη του Πλάτωνα για τις «βελτίστας φύσεις». Οι φιλόσοφοι, αφού μέσω της παιδείας φτάσουν στη γνώση και στη θέαση του Αγαθού, δεν επιτρέπεται να παραμένουν απομονωμένοι στον κόσμο της θεωρίας. Οφείλουν να «καταβαίνουν» ξανά στο σπήλαιο, να μετέχουν στους κόπους και στις τιμές της πόλης και να αναλαμβάνουν την ευθύνη της διακυβέρνησης, προσφέροντας στο σύνολο όσα κατέκτησαν με την παιδεία τους. Επομένως, και στα δύο κείμενα η ανώτερη πνευματική καλλιέργεια συνεπάγεται κοινωνικό χρέος: η γνώση δικαιώνεται όταν μετατρέπεται σε πράξη και υπηρετεί το κοινό καλό, όχι όταν οδηγεί σε ιδιωτική απομόνωση.

B3.

Πρόταση	Απάντηση
1	Λάθος
2	Λάθος
3	Σωστό
4	Λάθος
5	Σωστό

B4.

EST.1993

Αρχαία ελληνική λέξη	Ετυμολογικά συγγενής λέξη
1. ἔργον	γ. κακούργος
2. ἀφικέσθαι	δ. ικεσία
3. ἀπείρους	ε. πείραμα
4. ἐπελάθου	β. λαθραίος
5. βούλεται	στ. βούληση

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**ΘΕΜΑ Γ****Γ1.**

Μετά από αυτόν ο Αυτοκλής, που θεωρούνταν πολύ επιδέξιος ρήτορας, μίλησε ως εξής:
 «Λακεδαιμόνιοι, δεν αγνωώ ότι όσα πρόκειται να πω δεν θα λεχθούν για να σας ευχαριστήσουν. Μου φαίνεται, όμως, ότι όσοι θέλουν η φιλία που τυχόν συνάψουν να διαρκέσει όσο το δυνατόν περισσότερο, πρέπει να γνωστοποιούν ο ένας στον άλλον τα αίτια των πολέμων. Εσείς, βέβαια, λέτε πάντοτε ότι οι πόλεις πρέπει να είναι αυτόνομες, αλλά εσείς οι ίδιοι είστε το μεγαλύτερο εμπόδιο στην αυτονομία.»

Γ2.

Ο Αυτοκλής αμφισβητεί έμπρακτα τον ισχυρισμό των Σπαρτιατών ότι σέβονται την αυτονομία των ελληνικών πόλεων, επισημαίνοντας ότι:

- στις συμφωνίες με τις συμμαχικές πόλεις επιβάλλουν ως πρώτο όρο να τους ακολουθούν όπου οι ίδιοι τις οδηγούν, γεγονός ασύμβατο με την αυτονομία·
- αποφασίζουν ποιοι θα είναι οι εχθροί χωρίς να συμβουλευονται τους συμμάχους και τους υποχρεώνουν να εκστρατεύουν ακόμη και εναντίον πολύ φιλικών προς αυτούς πόλεων·
- εγκαθιστούν δεκαρχίες και τριακονταρχίες και φροντίζουν ώστε οι άρχοντες αυτών των καθεστώτων να μπορούν να κρατούν τις πόλεις με τη βία, όχι να κυβερνούν νόμιμα. Έτσι δείχνουν να προτιμούν τις τυραννίες από τα νόμιμα πολιτεύματα.

Γ3.α.

Συνηρημένος ρηματικός τύπος	Ζητούμενος τύπος
ποιεῖσθε	ποιοῦ
ἀνακοινούμενοι	ἀνακoinoῖo
ἡγεῖσθε	ἡγῆσθε

Γ3.β.

Υπερθετικός βαθμός	Θετικός βαθμός
εὐμενεστάτους	εὐμένης
ἐναντιώτατον	ἐναντίον

Γ4.α.

- «ὅτι μὲν ... ῥηθήσεται»: δευτερεύουσα ειδική πρόταση, η οποία λειτουργεί ως αντικείμενο στο «οὐκ ἄγνοω».
- «ἃ μέλλω λέγειν»: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, η οποία λειτουργεί ως υποκείμενο στο «ῥηθήσεται» (αττική σύνταξη).

Γ4.β.

Λέξη / φράση	Συντακτικός χαρακτηρισμός
Μετὰ τοῦτον	Εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο «ἡγόρευεν».
τὰς πόλεις	Υποκείμενο στο απαρέμφατο «εἶναι» (σε αιτιατική).
πάντων	Γενική διαιρετική ως ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός στο «ἐναντιώτατον».
τῶν ἀρχόντων	Αντικείμενο στο «ἐπιμελεῖσθε».
βία	Δοτική του τρόπου, επιρρηματικός προσδιορισμός στο «κατέχειν».
ἡδόμενοι	Κατηγορηματική μετοχή, εξαρτώμενη από το «ἐοίκατε».

ΤΕΛΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ